

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

**ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ**

Кафедра психології та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

Колесник І.А.

2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ППШБ 1.3.15. «ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
(ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ)»**

**ДЛЯ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ
денної та заочної форм навчання**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ПСИХОЛОГІЯ»**

**ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 05 «СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 053 «ПСИХОЛОГІЯ»**

Київ 2018

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи психологічної практики (практична психологія)» для підготовки бакалаврів спеціальності 053 «Психологія»

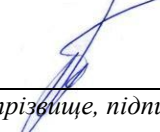
Розробник: Мілютіна К.Л., доктор психологічних наук, доцент.

Рецензенти: Матвієнко Л.І., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології;

Трофімов А.Ю., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології розвитку Київського національного університету ім. Тараса Шевченка.

Затверджено на засіданні кафедри психології та соціальної роботи.
Протокол № 2 від 11 вересня 2018 р.

Завідувач кафедри психології та соціальної роботи

Пріб Г.А.
(прізвище, підпис)

Завідувач навчально-методичного відділу

Завиніченко Л.М.
(прізвище, підпис)

© Мілютіна К.Л., 2018
© Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України (ІПК ДСЗУ), 2018

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість: кредитів – 4; модулів – 2; змістових модулів – 4.	Галузь знань <i>05 «Соціальні та поведінкові науки»</i>	Нормативна	
		Рік підготовки	
		IV	IV
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <i>денна – 20 год., заочна – 20 год.</i>	Спеціальність <i>053 «Психологія»</i>	Семестр	
		7-й	7-й
Загальна кількість годин – 120 год.		Лекції	
		40 год.	6 год.
Тижневих годин для <i>денної</i> форми навчання: аудиторних – 4 год.; самостійної роботи студента – 2,7 год. Розподіл годин для <i>заочної</i> форми навчання: аудиторних – 16 год.; самостійної роботи студента – 104 год.	Освітній ступінь <i>бакалавр</i>	Практичні	
		32 год.	10 год.
		Семінарські	
		–	–
		Самостійна робота	
		28 год.	84 год.
		Індивідуальні завдання	
20 год.	20 год.		
		Вид контролю: залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для *денної* форми навчання – 150 %;

для *заочної* форми навчання – 15,4%.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Метою викладання навчальної дисципліни є забезпечити професійну компетентність у сфері практичної роботи з групами та колективам, засвоїти основні теоретичні та методичні засади психологічного тренінгу та індивідуальної роботи.

Основні завдання вивчення дисципліни полягають в теоретичній та практичній підготовці студентів з питань:

- професійна компетентність у сфері організації та проведення практичної діяльності психолога;
- організація та планування психологічних тренінгів;
- навички тренінгової роботи;
- різні прийоми практичної діяльності;
- напрямки психологічної практики;
- вимоги до особистості та професійної компетентності практичного психолога;
- практичні навички психологічної практики.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти набувають таких *компетентностей*:

Загальні вміння (компетентності):

Інструментальні компетентності:

- здатність аналітично мислити, бути проникливим та об'єктивним, прагнути до наукових пошуків оптимальних рішень і творчої взаємодії із соціальними партнерами;
- здатність ефективно впливати на індивіда;
- здатність знаходити своє місце в системі сучасних ринкових відносин, визначення такої сфери професійної діяльності, в якій найповніше можна використати професійний та творчий потенціал на користь як суспільним, так і власним інтересам;
- здатність до застосування нових технологій та інновацій в усіх сферах професійної діяльності;
- здатність до забезпечення ефективності психодіагностики, корекції та реабілітації безробітних;
- навички до саморозвитку;
- розширення свого кругозору, підвищення професійної майстерності на основі самоосвіти.

Міжособистісні компетентності:

- здатність здійснювати комунікаційну діяльність;
- здатність до критики та самокритики;
- позитивне ставлення до несхожості та інших культур;
- здатність працювати у міжнародному середовищі.

Системні компетентності:

- здатність працювати самостійно і автономно;
- здатність діяти з позицій соціальної відповідальності, займати активну громадянську позицію;
- здатність займати активну життєву позицію та розвивати лідерські якості;
- здатність виконувати професійну діяльність у відповідності до стандартів якості;
- здатність до формування культури мислення, її сприйняття;
- здатність до навчання;
- здатність формувати нові ідеї (креативність);
- здатність адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності;
- уміння реалізовувати проєкт;
- здатність нести соціальну відповідальність за діяльність організації.

Спеціальні (фахові) вміння (компетентності)

- здатність аналізувати процес практичної діяльності психолога з групами;
- вміння використовувати методи групової та тренінгової роботи;
- здатність використовувати методи та прикладні програми практичної роботи з груповою динамікою.
- здатність формулювати об'єкт, предмет, гіпотезу та задачі дослідження у відповідності з проблемою;
- вміння застосовувати на практиці принципи побудови і організації дослідження психологічних проблем;
- вміння враховувати специфіку використання різних методів у дослідженнях, що проводяться в окремих галузях психології;
- здатність адекватно використовувати в дослідженнях методи спостереження і аналізу продуктів діяльності, методи тестів, опитування, бесіди, статичної обробки результатів дослідження та ін.
- здатність застосовувати теоретичні знання до розв'язання практичних проблем консультування та корекції;
- вміння здійснювати диференційно-діагностичний аналіз психіки людини з метою надання їй психологічної допомоги;
- здатність проводити корекцію психіки людини;
- вміння проводити рефлексію на результати власної діяльності;
- здатність складати програму саморозвитку;
- здатність володіти груповими та індивідуальними формами проведення психологічного консультування.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Предмет, завдання і методи психологічної практики

Тема 1. Предмет, методологічні основи та завдання психологічної практики.

Поняття психологічної практики. Соціальна зумовленість психологічної практики. Історія виникнення та сучасний стан психологічної практики. Сфери застосування психологічної практики. Структура психологічної практики. Завдання психологічної практики. Принципи психологічної практики. Психічна реальність як предмет психологічної практики. Психологічне проблема як сфера психологічної практики. Психічне здоров'я як питання психологічної практики. Психологічний простір. Психологічна інформація та шляхи її отримання.

Тема 2. Психологічне дослідження, структура, функції, принципи побудови та організації.

Психологічна практика як особливий вид професійної діяльності практичного психолога. Психологічна допомога як психологічна практика. Просвітницька робота як психологічна практика. Психопрофілактика як психологічна практика. Психологічне консультування як вид психологічна практика. Психодіагностика як психологічна практика. Психокорекція як психологічна практика. Психотерапія як психологічна практика. Психологічна реабілітація як психологічна практика. Профорієнтація та профвідбір як психологічна практика. Психологічна інтервенція як психологічна практика. Психологічний патронаж як психологічна практика. Психологічна експертиза як психологічна практика. Пастки у психологічній практиці під час роботи з клієнтом.

Тема 3. Методи практичної психології.

Психологічна практика арт-технологій. Психологічна практика технік емоційної свободи. Психологічна практика рефлексивно-діагностичних розстановок. Психологічна практика психосоматики. Психологічна практика метафоричних асоціативних карт. Психологічна практика психосинтезу. Психологічна практика ігрових технологій.

Змістовий модуль 2. Теоретичні та методичні основи надання психологічної допомоги.

Тема 4. Психологічне консультування як вид психологічної допомоги.

Мета психологічного консультування. Узагальнена теорія – процес теоретичної обізнаності психолога-консультанта. Огляд основних положень головних психологічних шкіл – психоаналіз, постфрейдисти, біхевіористи,

гештальтпсихологія, екзистенційна психологія, логотерапія. Інтерв'ю як основний метод роботи психолога-консультанта. Методи впливу на клієнта. Директиви. Індивідуальне консультування. Групове консультування. Переваги і недоліки, особливості. Правила направлення клієнта і проведення індивідуального і групового консультування. Види психологічного консультування. Інтимно-особистісне консультування. Сімейне консультування. Психолого-педагогічне та психолого-управлінське консультування. Ділове консультування. Класифікація психологічного консультування за тривалістю співпраці психолога і клієнтом.

Тема 5. Психокорекція та психотерапія як види психологічної допомоги.

Методологічні основи організації психологічної корекції. Базова схема, за якою працює психолог, який займається психокорекційною роботою. Головні рівні аналізу психологічної норми розвитку під час психокорекційних заходів. Ряд прийомів і способів впливу, які застосовуються для проведення психокорекційної роботи. Проста пропозиція. Парадоксальна інструкція. Фантазування. Інтерпретація психологом ситуації клієнта і запрошення його до нового бачення ситуації, порада (побажання) клієнту, саморозкриття психолога перед клієнтом, емоційне резюме.

Психокорекція як процес розширення діапазону реагування клієнта на ті чи інші подразники, формування навичок, що роблять його поведінку більш гнучкою, підвищення адаптивності особистості. Порушення нейропсихологічного рівня. Корекційні заходи. Порушення на загальнопсихологічному рівні. Корекційні заходи. Порушення на віково-психологічному рівні. Корекційні заходи. Особливості використання психологічної інформації для організації психологічної корекції. Психотерапія – як погранична сфера діяльності практичного психолога. Своєрідність психотерапевтичної психологічної діяльності. Моделі психотерапії. Види неврозів: істеричний невроз, іпохондричний невроз, невроз нав'язливих станів, депресивний невроз. Методи психотерапевтичного впливу: особистісно-орієнтована психотерапія, сугестивна психотерапія, умовно-рефлекторна (поведінкова) психотерапія. Індивідуальна та групова психотерапія. Особливості взаємодії психолога-психотерапевта та клієнта. Психодрама – вид групової психотерапії, в якій досліджуванні поперемінно виступають в ролі акторів і глядачів в умовах моделювання життєвих ситуацій. Проблема показників ефективності психотерапевтичної та консультативної роботи практичного психолога.

Тема 6. Складові процесу, основні завдання та форми надання психологічної допомоги.

Поняття «проблема» в психології. Психологічна допомога як теорія і практика психології. Сфери проблем психологічної допомоги. Види ситуацій з якими працює психолог. Спектр порушень адаптивних процесів людини. Спектр порушень психічного розвитку. Спектр порушень поведінки. Спектр порушень особистості. Статистика розповсюдженості порушень психічної діяльності в Україні.

Змістовий модуль 3. Проведення тренінгів як сфера діяльності практичного психолога.

Тема 7. Проведення тренінгів як сфера діяльності практичного.

Класифікація видів групової роботи. Види тренінгових груп. Психокорекційні групи. Групи особистісного зростання. Тренінг навичок та вмінь. Формування команди. Специфіка роботи в групі та з групою. Специфіка тренінгової діяльності. Принципи підбору тренінгових груп. Ведучий тренінгу. Робота в парі. Супервізія. Правила тренінгу. Морально-етичні проблеми, що виникають при роботі в групі.

Тема 8. Тренінги вмінь.

Тренінг лідерства в колективах. Тренінг модифікації поведінки. Тренінг толерантності. Валеологічні тренінги. Тренінги переговорів та продаж. Тренінг командної взаємодії. Управлінський тренінг. Тренінг планування часу. Тренінг ефективного пошуку роботи. Методи розвитку уваги. Розвиток мислення та пам'яті. Тренування вмінь емоційно-вольової регуляції. Тренінги спілкування. Тренінги професійних навичок та вмінь. Активний соціально-психологічний тренінг.

Тема 9. Стандарти роботи та індивідуальний стиль психолога – практика.

Компетентність тренера. Вимоги до особистості та освіти тренера. Види тренерської компетентності. Контекстуальна компетентність. Інструментальна компетентність. Комунікативна компетентність. Адаптивна компетентність. Етичні проблеми тренінгової роботи. Оцінка ефективності тренінгу. Визначення необхідності оцінки та звітів. Опитування учасників. Спостереження. Тестові завдання. Експертна оцінка замовника.

Змістовий модуль 4. Сучасні підходи до консультативної роботи у вітчизняній психології.

Тема 10. Історія та розвиток вітчизняної психологічної практики.

Історія виникнення такої сфери діяльності психологів, як практична психологія – вітчизняної, західноєвропейської, американської. Взаємозалежність успішності, розвиненості, прогресивності суспільства та рівня його психологічної культури. Поняття та компоненти психологічної культури. Компоненти психологічної культури. Самопізнання та самооцінка. Пізнання других людей. Уміння управляти своєю поведінкою, емоціями, спілкуванням. Етичні принципи. Відповідальність. Конфіденційність. Відношення до клієнта. Анонімність. Благополуччя клієнта. Інформованість клієнта. Розкрити поняття клієнта та пацієнта. Основні компоненти професійної готовності психолога-консультанта. Теоретичний аспект. Практичний аспект. Особистісний аспект. Інформаційна функція психолога як одне з складових джерел розвитку рівня психологічної культури суспільства. «Інструмент» діяльності практичного психолога – його особистість. Вимоги до особистісних якостей практичного психолога. Три головні вимоги, наявність яких визначає право психолога займатися практичною діяльністю.

Етичний кодекс психологів України. Основні положення та необхідність їхнього дотримання для професіонала.

Тема 11. Індивідуальна та групова психокорекція.

Поняття психологічної проблеми. Види запитів. Мотиви звернення клієнтів до психолога. Типи клієнтів та їх проблематика. Алгоритм психологічної сесії. Слухання клієнта. Емпатія в консультативному процесі. Запити клієнта, що ускладнюють процес надання психологічної допомоги. Типові помилки психологічної практики та їх профілактика Структура та зміст тренінгової програми. Тренінги на замовлення. Корпоративні тренінги. Тематичні тренінги. Довгострокові тренінгові програми. Мета та завдання тренінгу. Знайомство. Структура, приклади тренінгових вправ. Тематичні вправи. Ігрові вправи. Релаксаційні вправи. Групова дискусія. Робота у підгрупах. Шеррінг. Завершення тренінгу. Критерії успішності тренінгової роботи.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Кількість годин					
	денна форма навчання					
	Усього	в тому числі				
		Лекції	Семінарські	Практичні	СРС	Індивід робота
	120	40	–	32	28	20
Модуль I						
Змістовий модуль 1. Предмет, завдання і методи психологічної практики						
<i>Тема 1.</i> Предмет, методологічні основи та завдання психологічної практики.	6	2	–	2	2	–
<i>Тема 2.</i> Психологічне дослідження, структура, функції принципи побудови та організації.	8	4	–	2	2	–
<i>Тема 3.</i> Методи практичної психології.	10	4	–	4	2	–
Разом за змістовим модулем 1	24	10	–	8	6	–
Змістовий модуль 2. Теоретичні та методичні основи надання психологічної допомоги						
<i>Тема 4.</i> Психологічне консультування як вид психологічної допомоги.	6	2	–	2	2	–
<i>Тема 5.</i> Психокорекція та психотерапія як види психологічної допомоги.	10	4	–	4	2	–
<i>Тема 6.</i> Складові процесу, основні завдання та форми надання психологічної допомоги.	12	4	–	4	4	–
Разом за змістовим модулем 2	28	10	–	10	8	–
Змістовий модуль 3. Проведення тренінгів як сфера діяльності практичного психолога						
<i>Тема 7.</i> Проведення тренінгів як сфера діяльності практичного психолога.	8	4	–	2	2	–
<i>Тема 8.</i> Тренінги вмінь.	8	4	–	2	2	–
<i>Тема 9.</i> Стандарти роботи та індивідуальний стиль психолога-практика.	8	4	–	2	2	–
Разом за змістовим модулем 3	24	12	–	6	6	–
Змістовий модуль 4. Сучасні підходи до консультативної роботи у вітчизняній психології						
<i>Тема 10.</i> Історія та розвиток вітчизняної психологічної практики.	12	4	–	4	4	–
<i>Тема 11.</i> Індивідуальна та групова психокорекція.	12	4	–	4	4	–
Разом за змістовим модулем 4	24	8	–	8	8	–
<i>Усього годин за модулем I</i>	<i>100</i>	<i>40</i>	<i>–</i>	<i>32</i>	<i>28</i>	<i>–</i>
Модуль II						
<i>ІНДЗ</i>	<i>20</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>20</i>
Усього годин:	120	40	–	32	28	20
Підсумковий контроль – залік						

для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Кількість годин					
	заочна форма навчання					
	Усього	в тому числі				
		Лекції	Семінарські	Практичні	СРС	Індивід робота
	120	6	–	10	84	20
Модуль I						
Змістовий модуль 1. Предмет, завдання і методи психологічної практики						
<i>Тема 1.</i> Предмет, методологічні основи та завдання психологічної практики.	7	1	–	–	6	–
<i>Тема 2.</i> Психологічне дослідження, структура, функції принципи побудови та організації.	9	–	–	1	8	–
<i>Тема 3.</i> Методи практичної психології.	8	–	–	–	8	–
Разом за змістовим модулем 1	24	1	–	1	22	–
Змістовий модуль 2. Теоретичні та методичні основи надання психологічної допомоги						
<i>Тема 4.</i> Психологічне консультування як вид психологічної допомоги.	7	–	–	1	6	–
<i>Тема 5.</i> Психокорекція та психотерапія як види психологічної допомоги.	9	–	–	1	8	–
<i>Тема 6.</i> Складові процесу, основні завдання та форми надання психологічної допомоги.	10	1	–	1	8	–
Разом за змістовим модулем 2	26	1	–	3	22	–
Змістовий модуль 3. Проведення тренінгів як сфера діяльності практичного психолога						
<i>Тема 7.</i> Проведення тренінгів як сфера діяльності практичного психолога.	9	–	–	1	8	–
<i>Тема 8.</i> Тренінги вмінь.	10	–	–	2	8	–
<i>Тема 9.</i> Стандарти роботи та індивідуальний стиль психолога-практика.	11	2	–	1	8	–
Разом за змістовим модулем 3	30	2	–	4	24	–
Змістовий модуль 4. Сучасні підходи до консультативної роботи у вітчизняній психології						
<i>Тема 10.</i> Історія та розвиток вітчизняної психологічної практики.	10	1	–	1	8	–
<i>Тема 11.</i> Індивідуальна та групова психокорекція.	10	1	–	1	8	–
Разом за змістовим модулем 4	20	2	–	2	16	–
<i>Усього годин за модулем I</i>	100	6	–	10	84	–
Модуль II						
ІНДЗ	20	–	–	–	–	20
Усього годин:	120	6	–	10	84	20
Підсумковий контроль – залік						

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Предмет, методологічні основи та завдання психологічної практики.

1. Поняття психологічної практики.
2. Історія виникнення та сучасний стан психологічної практики.
3. Сфери застосування психологічної практики.
4. Структура психологічної практики.
5. Завдання психологічної практики. Принципи психологічної практики.
6. Психічна реальність як предмет психологічної практики.
7. Психологічне проблема як сфера психологічної практики.
8. Психічне здоров'я як питання психологічної практики.

Література: [12, 18, 19, 20].

Тема 2. Психологічне дослідження, структура, функції, принципи побудови та організації.

1. Психологічна практика як особливий вид професійної діяльності практичного психолога.
2. Психологічна допомога як психологічна практика.
3. Просвітницька робота як психологічна практика.
4. Психопрофілактика як психологічна практика.
5. Психологічне консультування як вид психологічна практика.
6. Психодіагностика як психологічна практика.
7. Психокорекція як психологічна практика.
8. Психотерапія як психологічна практика.
9. Психологічна реабілітація як психологічна практика.

Література: [17, 19, 24, 25].

Тема 3. Методи практичної психології.

1. Психологічна практика арт-технологій.
2. Психологічна практика технік емоційної свободи.
3. Психологічна практика рефлексивно-діагностичних розстановок.
4. Психологічна практика психосоматики.
5. Психологічна практика метафоричних асоціативних карт.
6. Психологічна практика психосинтезу.
7. Психологічна практика ігрових технологій.

Література: [20, 21, 22, 23].

Тема 4. Психологічне консультування як вид психологічної допомоги.

1. Мета психологічного консультування.
2. Огляд основних положень головних психологічних шкіл — психоаналіз, постфрейдисти, біхевіористи, гештальтпсихологія, екзистенційна психологія, логотерапія.
3. Інтерв'ю як основний метод роботи психолога-консультанта.
4. Методи впливу на клієнта. Директиви.
5. Індивідуальне консультування.

6. Групове консультування.
7. Ділове консультування.
8. Класифікація психологічного консультування за тривалістю співпраці психолога і клієнтом.

Література: [10, 11, 12, 13].

Тема 5. Психокорекція та психотерапія як види психологічної допомоги.

1. Методологічні основи організації психологічної корекції.
2. Ряд прийомів і способів впливу, які застосовуються для проведення психокорекційної роботи.
3. Психокорекція як процес розширення діапазону реагування клієнта на ті чи інші подразники, формування навичок, що роблять його поведінку більш гнучкою, підвищення адаптивності особистості.
4. Порушення нейропсихологічного рівня.
5. Психотерапія – як погранична сфера діяльності практичного психолога.
6. Своєрідність психотерапевтичної психологічної діяльності.
7. Види неврозів: істеричний невроз, іпохондричний невроз, невроз нав'язливих станів, депресивний невроз.
8. Методи психотерапевтичного впливу: особистісно-орієнтована психотерапія, сугестивна психотерапія, умовно-рефлекторна (поведінкова) психотерапія.
9. Індивідуальна та групова психотерапія.
10. Психодрама – вид групової психотерапії, в якій досліджуванні поперемінно виступають в ролі акторів і глядачів в умовах моделювання життєвих ситуацій.

Література: [14, 15, 16, 17].

Тема 6. Складові процесу, основні завдання та форми надання психологічної допомоги.

1. Поняття «проблема» в психології.
2. Психологічна допомога як теорія і практика психології.
3. Сфери проблем психологічної допомоги.
4. Види ситуацій з якими працює психолог.
5. Спектр порушень адаптивних процесів людини.
6. Спектр порушень психічного розвитку.
7. Спектр порушень особистості.
8. Статистика розповсюдженості порушень психічної діяльності в Україні.

Література: [16, 17, 21, 22].

Тема 7. Проведення тренінгів як сфера діяльності практичного.

1. Класифікація видів групової роботи.
2. Види тренінгових груп. Психокорекційні групи.
3. Групи особистісного зростання.

4. Тренінг навичок та вмінь.
5. Формування команди.
6. Специфіка роботи в групі та з групою.
7. Специфіка тренінгової діяльності.
8. Принципи підбору тренінгових груп.
9. Ведучий тренінгу. Робота в парі.
10. Супервізія. Правила тренінгу.

Література: [12, 20, 22].

Тема 8. Тренінги вмінь.

1. Тренінг лідерства в колективах.
2. Тренінг модифікації поведінки.
3. Тренінг толерантності.
4. Валеологічні тренінги.
5. Тренінги переговорів та продаж.
6. Тренінг командної взаємодії.
7. Управлінський тренінг.
8. Тренінг планування часу.
9. Тренінг ефективного пошуку роботи.
10. Методи розвитку уваги. Розвиток мислення та пам'яті.
11. Тренування вмінь емоційно-вольової регуляції.
12. Тренінги спілкування. Тренінги професійних навичок та вмінь.
13. Активний соціально-психологічний тренінг.

Література: [20, 21, 22].

Тема 9. Стандарти роботи та індивідуальний стиль психолога-практика.

1. Компетентність тренера.
2. Вимоги до особистості та освіти тренера.
3. Види тренерської компетентності.
4. Контекстуальна компетентність.
5. Інструментальна компетентність.
6. Комунікативна компетентність.
7. Етичні проблеми тренінгової роботи.
8. Оцінка ефективності тренінгу.
9. Визначення необхідності оцінки та звітів.
10. Опитування учасників. Спостереження. Тестові завдання.

Література: [25, 26].

Тема 10. Історія та розвиток вітчизняної психологічної практики.

1. Історія виникнення такої сфери діяльності психологів, як практична психологія – вітчизняної, західноєвропейської, американської.
2. Взаємозалежність успішності, розвиненості, прогресивності суспільства та рівня його психологічної культури.
3. Поняття та компоненти психологічної культури. Компоненти психологічної культури.

4. Самопізнання та самооцінка.
5. Уміння управляти своєю поведінкою, емоціями, спілкуванням. Етичні принципи. Відповідальність.
6. Відношення до клієнта. Анонімність. Благополуччя клієнта. Інформованість клієнта.
7. Основні компоненти професійної готовності психолога-консультанта.
8. Інформаційна функція психолога як одне з складових джерел розвитку рівня психологічної культури суспільства.
9. «Інструмент» діяльності практичного психолога – його особистість.
10. Вимоги до особистісних якостей практичного психолога.
11. Етичний кодекс психологів України. Основні положення та необхідність їхнього дотримання для професіонала.

Література: [25, 26, 27].

Тема 11. Індивідуальна та групова психокорекція.

1. Поняття психологічної проблеми.
2. Види запитів.
3. Мотиви звернення клієнтів до психолога.
4. Типи клієнтів та їх проблематика.
5. Алгоритм психологічної сесії.
6. Слухання клієнта. Емпатія в консультативному процесі.
7. Запити клієнта, що ускладнюють процес надання психологічної допомоги.
8. Типові помилки психологічної практики та їх профілактика
9. Структура та зміст тренінгової програми.
10. Тренінги на замовлення. Корпоративні тренінги.
11. Тематичні тренінги.
12. Довгострокові тренінгові програми. Мета та завдання тренінгу.
13. Знайомство. Структура, приклади тренінгових вправ. Тематичні вправи. Ігрові вправи. Релаксаційні вправи.
14. Групова дискусія. Робота у підгрупах. Шеррінг. Завершення тренінгу. Критерії успішності тренінгової роботи.

Література: [12, 17, 18, 20, 22].

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми та зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Предмет, методологічні основи та завдання психологічної практики. Завдання: Психічне здоров'я як питання психологічної практики.	2	6
2.	Тема 2. Психологічне дослідження, структура, функції принципи побудови та організації. Завдання: Підготувати доповідь на тему: «Психологічна реабілітація як психологічна практика».	2	8
3.	Тема 3. Методи практичної психології. Завдання: Підготувати презентацію на тему: «Психологічна практика арт-технологій».	2	8
4.	Тема 4. Психологічне консультування як вид психологічної допомоги. Завдання: Підготувати план-конспект дуальної лекції на тему: «Ділове консультування».	2	6
5.	Тема 5. Психокорекція та психотерапія як види психологічної допомоги. Завдання: Підготувати презентацію на тему: «Психотерапія – як погранична сфера діяльності практичного психолога».	2	8
6.	Тема 6. Складові процесу, основні завдання та форми надання психологічної допомоги. Завдання: Підготувати презентацію на тему: «Спектр порушень психічного розвитку».	4	8
7.	Тема 7. Проведення тренінгів як сфера діяльності практичного психолога. Завдання: Розробити тренінг з формування команди.	2	8
8.	Тема 8. Тренінги вмінь. Завдання: Підготувати презентацію на тему: «Тренінг планування часу».	2	8
9.	Тема 9. Стандарти роботи та індивідуальний стиль психолога – практика. Завдання: Підготувати презентацію на тему: Види тренерської компетентності.	2	8
10.	Тема 10. Історія та розвиток вітчизняної психологічної практики. Завдання: Підготувати презентацію на тему: Основні компоненти професійної готовності психолога-консультанта.	4	8
11.	Тема 11. Індивідуальна та групова психокорекція. Завдання: Розробити тренінг на тему: «Корпоративні тренінги».	4	8
Разом:		28	84

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів має на меті формування пізнавальної активності студентів, засвоєння ними основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості студентів тощо.

У процесі самостійної роботи студенти мають оволодіти вміннями та навичками:

- організації самостійної навчальної діяльності;
- самостійної роботи в бібліотеці з каталогами;
- праці з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;
- конспектування літературних джерел;
- роботи з довідковою літературою;
- опрацювання статистичної інформації;
- написання рефератів з проблем курсу.

Кожен студент повинен уміти раціонально організувати свою навчальну самостійну діяльність. Важливим є вміння скласти план своєї роботи, чітко визначити її послідовність. Необхідно, щоб план самостійного навчання був реальним і його виконання приводило до плідних наслідків у навчальному процесі.

Для успішної самостійної роботи значну частину часу студент виділяє для роботи в бібліотеці. Треба розуміти сутність складання алфавітного й тематичного каталогів, вміти швидко знаходити в них необхідну літературу, знати особливості бібліографічного шифрування. Для плідної роботи з літературними джерелами студентові корисно скласти свою власну бібліографію, заповнюючи бібліографічні картки на необхідні для нього книги, брошури або статті. Для роботи у провідних бібліотеках м. Києва студенту треба знати їх структуру, спеціалізацію окремих підрозділів, вміти користуватися різноманітними каталогами, правильно заповнювати бланки вимоги на літературу тощо.

Відібрана для самостійного опрацювання література може бути різною як за обсягом наукових даних, так і за характером їхнього викладу. Потрібно відібрати необхідний для опрацювання матеріал (розділи, підрозділи тощо), а також розсортувати його за важливістю (що для детального вивчення, а що для ознайомчого читання). Процес читання має відбуватися повільно, вдумливо, до незрозумілих питань слід обов'язково повертатися, наводити додаткові довідки, щоб зрозуміти сутність думки автора. Знання незнайомих термінів слід одразу ж з'ясовувати за тлумачними словниками, енциклопедіями або спеціалізованими довідниками. У процесі роботи з літературою корисно

робити виписки найважливіших думок, формулювань, окремих висловів на аркушах паперу із зазначенням автора, джерела, сторінок і абзаців. Для кращого засвоєння матеріалу, розвитку творчого мислення основний зміст прочитаного доцільно формулювати у вигляді тез.

Конспект є стислим викладом основної сутності опрацьованого літературного матеріалу. Конспект має бути стислим, змістовним і записаним своїми словами і формулюваннями. Класичні визначення, оригінальні думки, вислови слід записувати до конспекту повністю з посиланням на автора, джерело і сторінку. У процесі конспектування важливо витримувати логічний зв'язок між окремими складовими тексту. У тексті конспекту корисно підкреслювати найважливіші теоретичні положення, визначення, висновки і робити помітки на полях. Систематичне конспектування опрацьованого матеріалу дисциплінує розум, відпрацьовує вміння формулювати свої думки в короткій змістовній формі, сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу.

Для цілісного уявлення про навчальну дисципліну студентів необхідно користуватися довідковою літературою: енциклопедіями, енциклопедичними словниками, галузевими довідниками тощо.

Майбутній фахівець повинен достатньо вправно користуватися персональним комп'ютером. Робота з матеріалами "Інтернету" надає можливість отримувати найновішу інформацію з різних сфер життя нашої держави.

Самостійна робота студентів з курсу передбачає написання рефератів та підготовку фіксованих виступів. Для цього необхідно скласти план реферату чи виступу, вивчити потрібні літературні джерела, зробити виписки. За своїм змістом реферат і виступ повинні відповідати обраній темі. Виклад матеріалу має бути логічним, послідовним. Обсяг реферату, як правило, у межах 10-12 сторінок формату А4. Писати текст слід на одному боці аркуша, розбірливо, без помилок. У разі потреби слід робити посторінкові виноски.

Останнім розділом реферату повинні бути висновки, в яких студент узагальнює викладений матеріал і формулює свої думки з приводу опрацьованої проблеми. До реферату має бути доданий список використаної літератури, складений відповідно до існуючих вимог.

За структурою реферат складається із короткого вступу, двох або трьох розділів основної частини, висновків та списку використаної літератури. План написання реферату повинен мати внутрішню єдність і логіку, враховувати актуальність проблеми, її наукову розробленість та практичну значимість.

У **вступі** обґрунтовується актуальність проблеми, що вивчається, її практична значимість; формулюються мета й завдання дослідження, вказуються обсяг і структура реферату. Обсяг вступу не повинен перевищувати однієї сторінки комп'ютерного тексту.

Основна частина обсягом до 10 сторінок комп'ютерного тексту, викладеного у двох-трьох розділах, повинна містити виклад основних теоретичних положень, що визначають сутність і зміст предмета досліджуваної теми, з огляду на цілі й завдання реферату; розгляд різних точок зору провідних фахівців з досліджуваних питань на основі аналізу літературних та інших інформаційних джерел; визначення пріоритетних питань, що підлягають першочерговому розв'язанню; аналізуються практичні матеріали, сучасні тенденції розвитку та особливості, притаманні зовнішньоекономічній діяльності України. На основі отриманих результатів розглядаються пропозиції, рекомендації, заходи щодо досягнення цілей згідно з темою реферату. При цьому студент повинен виявити самостійність та ініціативу.

Висновки є завершальним етапом виконаного студентом реферату. Вони повинні містити короткі підсумки за результатами дослідження та прикладного аналізу об'єкта дослідження з наведенням позитивних і негативних сторін, а також нереалізованих можливостей; перелік заходів, спрямованих на розв'язання проблеми, підвищення ефективності об'єкта дослідження; отримані якісні та кількісні показники; можливі варіанти реалізації запропонованих у рефераті заходів.

Реферат виконується державною (українською) мовою. Викладення повинно мати науковий характер, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, логічно послідовний. Пряме переписування матеріалів з літератури неприпустиме. Оформлення реферату має відповідати встановленим вимогам (див. *Патика Н.І.* Стандарти на оформлення магістерських, дипломних, бакалаврських, курсових, контрольних робіт та рефератів. – К.: ІПК ДСЗУ, 2008. – 26 с.)

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ для студентів денної форми навчання

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНДЗ прилюдним захистом (презентацією).

Мета: прищеплення та розвиток навичок і вмінь самостійної роботи над науковою літературою, аналітичного мислення, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення теоретичних знань з дисципліни та їх застосування на практиці.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять, самостійної підготовки і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Завдання для науково-дослідної роботи. Розкрити обрані для науково-дослідної роботи питання з переліку запропонованих варіантів. Підготовка презентації. – 20 годин – 20 балів.

№ з/п	Зміст завдання	Кількість балів
1.	Добір психодіагностичного інструментарію для вирішення конкретного практичного завдання у межах проблематики курсу (тема – за вибором студента) <i>Термін виконання: під час підготовки до практичних занять.</i>	5
2.	Проведення групової психодіагностики за допомогою дібраного діагностичного інструментарію для вирішення конкретного практичного завдання у межах проблематики курсу (тема – за вибором студента) <i>Термін виконання: згідно з розкладом під час проведення практичних занять.</i>	5
3.	Здійснення кількісно-якісної обробки та інтерпретації результатів проведеного психодіагностичного дослідження для вирішення конкретного практичного завдання у межах проблематики курсу (тема – за вибором студента) <i>Термін виконання: згідно з розкладом під час проведення практичних занять.</i>	5
4.	Презентація проекту рішення конкретного практичного завдання на вибір студента у межах проблематики курсу. <i>Термін виконання: згідно з розкладом під час проведення практичних занять.</i>	5
	Всього:	20

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА *для студентів заочної форми навчання*

7.1. Виконання контрольної роботи передбачає письмове розв'язання завдань за відповідним варіантом. Кожен варіант включає завдання з тематики, визначеної навчальною програмою з дисципліни, за якою пишеться контрольна робота.

7.2. Для студентів, які навчаються на заочному відділенні ІПК ДСЗУ, передбачена методика розподілу варіантів контрольних робіт, в основу якої покладено алфавітний принцип.

<i>Початкова літера прізвища студента</i>		<i>Номер питання</i>
А	П	1
Б	Р	2
В	С	3
Г	Т	4
Д	У	5
Є	Ф	6
Ж	Х	7
З	Ц	8
Й	Ч	9
І	Ш	10
К	Щ	11
Л	Ю	12
М	Я	13
Н		14
О		15

7.3. Контрольна робота з дисципліни складається з *теоретичного питання*, що потребує поглибленої відповіді.

7.4. Відповіді мають бути повними та обґрунтованими на всі теоретичні завдання, що передбачені конкретним варіантом контрольної роботи. Висновки необхідно робити з посиланням на конкретне літературне чи наукове джерело.

7.5. Запис умови завдань, передбачених варіантом, є обов'язковим. Контрольна робота повинна мати самостійний характер. Недопустимо запозичення тексту, фактичних даних із літературних джерел без посилання на них. Тому контрольні роботи, написані без врахування цих вимог, викладачем перевірятися не будуть.

7.6. Студент може спиратися у своїй роботі на відповідну навчальну і монографічну літературу з даної проблеми. При цьому, якщо він наводить цитату чи запозичує із літературного джерела якість теоретичне положення (наприклад, визначення, висновки дослідження, думку автора літературного джерела з того чи іншого питання тощо), то обов'язково треба робити посилання на літературне джерело.

ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

7.7. Контрольна робота виконується державною (українською) мовою.

7.8. Обсяг контрольної роботи **не повинен перевищувати 15 сторінок комп'ютерного тексту**. Контрольна робота має бути оформлена належним чином (див. Патица Н.І. Стандарти на оформлення магістерських, дипломних, бакалаврських, курсових, контрольних робіт та рефератів. – К.: ІПК ДСЗУ, 2008. – 26с.).

7.9. Контрольна робота має бути виконана і направлена для перевірки протягом міжсесійного періоду, тобто навчального року, протягом якого здійснюється робота студента над засвоєнням навчального матеріалу як самостійно, так і під керівництвом викладача, але **не пізніше як за 30 днів до початку сесії** для студентів заочної форми навчання, передбаченої навчальним планом.

ПОРЯДОК ЗАРАХУВАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

7.10. Контрольна робота оцінюється за чотирибальною національною шкалою та в балах за кредитно-трансфертною системою:

<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Оцінка у національній шкалі</i>	<i>Бали за ECTS</i>
A (відмінно)	5 (відмінно)	47 - 50
B (дуже добре)	4 (добре)	44 - 46
C (добре)		40 - 43
D (задовільно)	3 (задовільно)	35 - 39
E (достатньо)		30 - 34
FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	2 (незадовільно)	18 - 29
F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням		1-17

7.11. У разі отримання студентом незадовільної оцінки, останній повинен усунути виявлені недоліки і повторно захистити її в установлений викладачем строк.

7.12. Студент, який не виконав контрольної роботи або якщо його робота не зарахована за результатами її виконання, **не допускається до семестрового контролю з дисципліни.**

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Скласти таблицю основних видів психологічної практики із зазначенням мети, завдань, методів та технік.
2. Скласти словник основних термінів та понять психологічної практики.
3. Самостійно підібрати психологічний практикум та завдання до практичних занять з навчальної дисципліни.
4. Опрацювати першоджерела та однією з навчальних тем та представити висновок у вигляді психологічного резюме.
5. Здійснити підбірку відеоматеріалу до однієї з тем навчальної дисципліни.
6. Сучасні погляди на предмет практичної психології.
7. Нормативна база психологічної практики в Україні.
8. Типологія психологів-практиків.
9. Супервізія у психологічній практиці.
10. Табу в психодіагностичному дослідженні.
11. Інтерв'ю як основний вид психологічного консультування.
12. Специфіка психокорекційного процесу.
13. Види психотерапевтичної допомоги.
14. Основні навички та уміння в психологічній практиці.
15. Специфічні особливості засобів праці практичного психолога.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування; опорних сигналів; опорних конспектів);
- практичні методи (вправи; есе; практичні завдання; спостереження).

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії;
- лекції з помилками.

Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

Для активізації процесу навчання студентів в ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

✓ *на лекціях* чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага студентів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються студенти до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо;

✓ *на практичних заняттях* запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль і оцінювання знань, вмінь та навичок студентів складається з двох етапів:

- поточного контролю роботи студентів;
- підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється в процесі вивчення дисципліни на практичних заняттях і проводиться у терміни, які визначаються календарним планом.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу, вироблення навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

- систематичність, активність, своєчасність та результативність роботи над вивченням програмного матеріалу дисципліни, у т.ч. виконання домашніх завдань та розв'язання задач;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- виконання модульного завдання.

Поточний контроль знань, вмінь та навичок студентів передбачає застосування таких видів:

- тестові завдання;
- розрахункові завдання;
- обговорення проблеми, дискусія;
- аналіз конкретних ситуацій (поданих у вигляді усного, текстового або графічного матеріалу);
- ділові ігри (кейс-методи);
- презентації результатів роботи;
- інші.

Об'єктом **підсумкового контролю знань** студентів у формі **заліку** є виконання усних та письмових завдань.

На залік виносяться вузлові питання, типові та комплексні задачі, завдання, що потребують творчого підходу та вміння синтезувати отримані знання.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

для денної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест	Сума	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4				ІНДЗ
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	20	25	
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
15			15			15			10				
75													

для заочної форми навчання

Поточне тестування, самостійна та контрольна робота											Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	50	100
50												

Шкала оцінювання: національна та ECTS

90-100 балів – **відмінно** (A, відмінно);

82-89 балів – **добре** (B, дуже добре);

75-81 балів – **добре** (C, добре);

68-74 балів – **задовільно** (D, задовільно);

61-67 балів – **задовільно** (E, достатньо);

35-60 балів – **незадовільно** (FX, з можливістю повторного складання);

1-34 балів – **незадовільно** (F, з обов'язковим повторним курсом).

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення викладання дисципліни «Основи психологічної практики (практична психологія)» складають робоча програма навчальної дисципліни, програма навчальної дисципліни, комплексні контрольні завдання (тести), візуальна презентація курсу, набір інтерактивних вправ і завдань.

12. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Поняття психологічної практики.
2. Соціальна зумовленість психологічної практики.
3. Історія виникнення та сучасний стан психологічної практики.
4. Сфери застосування психологічної практики.
5. Структура психологічної практики.
6. Завдання психологічної практики.
7. Психічна реальність як предмет психологічної практики.
8. Психологічне проблема як сфера психологічної практики.
9. Психічне здоров'я як питання психологічної практики.
10. Психологічний простір.
11. Психологічна інформація та шляхи її отримання.
12. Психологічна практика як особливий вид професійної діяльності практичного психолога.
13. Психологічна допомога як психологічна практика.
14. Просвітницька робота як психологічна практика.
15. Психопрофілактика як психологічна практика.
16. Психологічне консультування як вид психологічна практика.
17. Психодіагностика як психологічна практика.
18. Психокорекція як психологічна практика.
19. Психотерапія як психологічна практика.
20. Психологічна реабілітація як психологічна практика.
21. Профорієнтація та профвідбір як психологічна практика.
22. Психологічна інтервенція як психологічна практика.
23. Психологічний патронаж як психологічна практика.
24. Психологічна експертиза як психологічна практика.
25. Пастки у психологічній практиці під час роботи з клієнтом.
26. Психологічна практика арт-технологій.
27. Психологічна практика технік емоційної свободи.
28. Психологічна практика рефлексивно-діагностичних розстановок.
29. Психологічна практика психосоматики.
30. Психологічна практика метафоричних асоціативних карт.
31. Психологічна практика психосинтезу.
32. Психологічна практика ігрових технологій.
33. Мета психологічного консультування.
34. Огляд основних положень головних психологічних шкіл – психоаналіз, постфрейдисти, біхевіористи, гештальтпсихологія, екзистенційна психологія, логотерапія.

35. Інтерв'ю як основний метод роботи психолога-консультанта.
36. Методи впливу на клієнта.
37. Індивідуальне консультування.
38. Групове консультування. Переваги і недоліки, особливості.
39. Правила направлення клієнта і проведення індивідуального і групового консультування.
40. Види психологічного консультування.
41. Класифікація психологічного консультування за тривалістю співпраці психолога і клієнтом.
42. Головні рівні аналізу психологічної норми розвитку під час психокорекційних заходів.
43. Ряд прийомів і способів впливу, які застосовуються для проведення психокорекційної роботи.
44. Порушення нейропсихологічного рівня.
45. Психотерапія – як погранична сфера діяльності практичного психолога.
46. Своєрідність психотерапевтичної психологічної діяльності.
47. Моделі психотерапії. Види неврозів: істеричний невроз, іпохондричний невроз, невроз нав'язливих станів, депресивний невроз.
48. Методи психотерапевтичного впливу: особистісно-орієнтована психотерапія, сугестивна психотерапія, умовно-рефлекторна (поведінкова) психотерапія.
49. Індивідуальна та групова психотерапія.
50. Особливості взаємодії психолога-психотерапевта та клієнта.
51. Психодрама – вид групової психотерапії.
52. Психологічна допомога як теорія і практика психології.
53. Сфери проблем психологічної допомоги.
54. Види ситуацій з якими працює психолог.
55. Класифікація видів групової роботи.
56. Види тренінгових груп.
57. Психокорекційні групи.
58. Групи особистісного зростання.
59. Тренінг навичок та вмінь. Формування команди.
60. Специфіка роботи в групі та з групою.
61. Специфіка тренінгової діяльності. Принципи підбору тренінгових груп. Ведучий тренінгу.
62. Робота в парі. Супервізія. Правила тренінгу.
63. Тренінг лідерства в колективах.
64. Тренінг модифікації поведінки.
65. Тренінг толерантності.
66. Валеологічні тренінги.

67. Тренінги переговорів та продаж.
68. Тренінг командної взаємодії.
69. Управлінський тренінг.
70. Тренінг планування часу.
71. Тренінг ефективного пошуку роботи.
72. Методи розвитку уваги.
73. Розвиток мислення та пам'яті.
74. Тренування вмінь емоційно-вольової регуляції.
75. Тренінги спілкування.
76. Тренінги професійних навичок та вмінь.
77. Активний соціально-психологічний тренінг.
78. Компетентність тренера. Вимоги до особистості та освіти тренера.
79. Види тренерської компетентності.
80. Етичні проблеми тренінгової роботи.
81. Оцінка ефективності тренінгу.
82. Поняття та компоненти психологічної культури.
83. Компоненти психологічної культури.
84. Самопізнання та самооцінка.
85. Етичні принципи. Відповідальність. Конфіденційність.
86. Етичний кодекс психологів України. Основні положення та необхідність їхнього дотримання для професіонала.
87. Поняття психологічної проблеми. Види запитів.
88. Мотиви звернення клієнтів до психолога. Типи клієнтів та їх проблематика.
89. Алгоритм психологічної сесії. Слухання клієнта.
90. Емпатія в консультативному процесі. Запити клієнта, що ускладнюють процес надання психологічної допомоги.
91. Типові помилки психологічної практики та їх профілактика Структура та зміст тренінгової програми.
92. Тренінги на замовлення. Корпоративні тренінги. Тематичні тренінги. Довгострокові тренінгові програми.
93. Мета та завдання тренінгу. Знайомство.
94. Структура, приклади тренінгових вправ. Тематичні вправи. Ігрові вправи. Релаксаційні вправи. Групова дискусія.
95. Робота у підгрупах. Шеррінг. Завершення тренінгу. Критерії успішності тренінгової роботи.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. Закон України «Про вищу освіту». [Електронний ресурс]: Текст. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua/go/1556-18
2. Постанова Кабінету Міністрів України “Про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів” від 01.03.1999 №309 // Сайт Верховної Ради України. Розділ «Законодавство України». – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/go/309-99>
3. Постанова Кабінету Міністрів України “Положення про державний вищий заклад освіти” від 05.09.1996 №1074 // Сайт Верховної Ради України. Розділ «Законодавство України». – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1074-96-п>
4. Постанова Кабінету Міністрів України “Положення про систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців” від 07.07.2010 №56. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/564-2010-п>
5. Наказ Міністерства освіти і науки України “Про затвердження Ліцензійних умов надання освітніх послуг, Порядку здійснення контролю за дотриманням ліцензійних умов надання освітніх послуг, Положення про експертну комісію та порядок проведення ліцензійної експертизи та Типового положення про регіональну експертну раду з питань ліцензування та атестації навчальних закладів” від 24.12.2003 №847. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0071-04-п>
6. Наказ Міністерства освіти і науки України “Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III і IV рівнів акредитації” від 01.06.2006 №422. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
7. Наказ Міністерства освіти і науки України “Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової й організаційної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів” від 07.08.2002 №450. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0698-02>
8. Наказ Міністерства освіти і науки України “Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти” від 15.07.1996 №245. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z0427-96>
9. Наказ Міністерства освіти і науки України “Про порядок розробки складових нормативного та навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців з вищою освітою” від 31.07.1998 №285. – Режим доступу: <http://uazakon1.com./big/text684pg1.htm>

Основна література:

10. Абрамова Г.С. Практическая психология: Учебник. – 7-е изд. – М.: Академический проект, 2002. – 496 с.
11. Большаков В.Ю. Психотренинг / Социодинамика, упражнения, игры. – СПб.: Социально-психологический центр, 1996. – 380 с.
12. Горноста́й, П.П. Теория и практика психологического консультирования: Проблемный подход / П.П. Горноста́й, С.В. Васьковская. – К.: Наук. Думка. 1995. – 128 с.
13. Групповая психотерапия / Под ред. Б.Д. Карвасарского. – М.: Медицина. 1990. – 326 с.
14. Емельянов Ю.Н. Активное социально-психологическое обучение. – Л.: 1985.
15. Игры - обучение, тренинг, досуг / Под ред. Петрусинского. В четырех кн. – М.: Новая школа, 1994. – 368 с.
16. Карвасарский Б.Д. Психотерапия. М. 1985. – 304 с.
17. Основи практичної психології: Підручник / В. Панок та ін. – К.: Либідь. 2006. – 533 с
18. Роджерс К. Клиентоцентрированная терапия / Пер. с англ. – М.: Рефо-бук. К. Ваклер, 1997. – 320 с.
19. Рудестам К. Групповая психотерапия. Психокоррекционные группы: теория и практика / пер. с англ. 2-е изд. – К., 1998. – 368с.
20. Сидоренко Е.В. Психодраматический и недирективный подходы в групповой работе с людьми. Методические описания и комментарии. – СПб., 1992. – 198 с.
21. Слободяник А.П. Психотерапия, внушение, гипноз. 4-е изд. К., 1982. – 376 с.
22. Хамініч О.М.,. Посібник до вивчення курсу „Основи практичної психології (психологічна практика)” [Текст] / О.М. Хамініч. – Д.: РВВ ДНУ, 2011. – 16 с.
23. Чепелева, Н.І. Основи практичної психології: підруч. для ВНЗ (затв. МОН України) / Н.І. Чепелева, Т.І. Титаренко, В.Г. Панок. Вид. 3-тє. К. Либідь. 2006. – 366 с.
24. Яценко, Т.С. Психологічні основи групової психокорекції: навч. посібник. К. Либідь. 1996. –264 с.

Додаткова література:

25. Немов Р.С. Практическая психология: Учеб. Пособие. – М.: ВЛАДОС, 2002. – 320 с.
26. Максименко С.Д., Ільїна Т.Б. До проблеми розробки освітньо-кваліфікаційної характеристики сучасного психолога // Практична психологія та соціальна робота. – 1999. – № 1. – С. 2-6.

27. Малкина-Пых И.С. Справочник практического психолога. – М.: ЭКСМО, 2005. – 784 с.
28. Матвеева М.П. Організація роботи шкільного психолога: Методичні рекомендації. – Кам'янець-Подільський: Інформаційно-видавничий відділ Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету, 2001. – 36 с.
29. Основи консультативної психології: Аналіз сучасних концепцій: Методичні рекомендації для студентів педінститутів спеціальності "Практичний психолог в закладах народної освіти" / Укладач О.Ф. Бондаренко. – К.: РНМК Міносвіти України, 1992. – 116 с.
30. Основи практичної психології / В. Панок, Н. Чепелева, Т. Титаренко. – К.: Либідь, 2001. – 534 с.
31. Основи психології / За ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця – К.: Либідь, 1996. – 632 с.

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	3
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Програма навчальної дисципліни	6
4. Структура навчальної дисципліни	10
5. Теми практичних занять	12
6. Самостійна робота	16
7. Індивідуальні навчально-дослідні завдання	20
8. Методи навчання	24
9. Методи контролю	25
10. Розподіл балів, які отримують студенти	26
11. Методичне забезпечення	26
12. Орієнтовний перелік питань до підсумкового контролю знань	27
13. Рекомендована література	30

Навчально-методичне видання

Мілютіна Катерина Леонідівна

**Робоча програма навчальної дисципліни
«Основи психологічної практики (практична психологія)»**

Відповідальний за випуск Л.М. Завиніченко
Комп'ютерний набір К.Л. Мілютіна

Підписано до друку 27.09.2018 р. Формат 60×84/16. Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний. Ум. друк. арк. 1,4.

Наклад 10 прим. Зам. № _____

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції.

Серія ДК №1805 від 25.05.2004.

Інститут підготовки кадрів
державної служби зайнятості України (ІПК ДСЗУ)
03038, Київ – 38, вул. Нововокзальна 17.
Тел./факс (044) 536-14-85